

Pułkownik w st. spocz. doktor Henryk Zdzisław Figura (1943–2015)

W dniu 16 grudnia 2015 roku zmarł w Kołobrzegu po długiej i ciężkiej chorobie płk dr Henryk Zdzisław FIGURA, zasłużony oficer liniowy 32 Budziszynskiego Pułku Zmechanizowanego, były komendant WKU w Tomaszowie Mazowieckim, radca prawny, doktor nauk humanistycznych – historyk wojskowości, myśliwy i popularyzator łowiectwa.

Henryk Zdzisław Figura, pułkownik WP, urodził się 20 stycznia 1943 roku w rodzinie chłopskiej we wsi Krzywda, powiat zwolenński w województwie mazowieckim. Był synem Franciszka i Bronisławy z domu Burzyńskiej. Do 1957 roku mieszkał z rodzicami w rodzinnej miejscowości. W 1949 roku rozpoczął naukę w Szkole Podstawowej w Przyłęku, którą ukończył osiem lat później. W latach 1957–1961 mieszkał na stacji w Zwoleniu i w tym okresie ukończył szkołę średnią – liceum ogólnokształcące. Z powodu trudnych warunków materialnych i chęci dalszego kształcenia, zdecydował się na podjęcie nauki w Oficerskiej Szkole Piechoty im. T. Kościuszki we Wrocławiu, przemianowanej następnie na Oficerską Szkołę Wojsk Zmechanizowanych, którą ukończył w 1964 roku. Po ukończeniu nauki w szkole oficerskiej, został mianowany na stopień podporucznika Wojska Polskiego i rozpoczął pełnienie zawodowej służby wojskowej w jednostce o bogatych tradycjach bojowych – w 32 Budziszynskim Pułku Zmechanizowanym, stacjonującym w Kołobrzegu. Zajmował stanowiska oficera liniowego – od dowódcy plutonu poprzez dowódcę kompanii i szefa sztabu batalionu piechoty.

Będąc niespokojnym „duchem” i dążąc do pogłębienia swojego wykształcenia, szukał nowych dróg rozwoju. Dlatego w 1971 roku rozpoczął trudne studia wyższe na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu, które ukończył w 1976 roku, uzyskując tytuł magistra prawa. Pod koniec studiów, z uwagi na swoje zainteresowania i studiowany kierunek, w 1975 roku na własną prośbę został przeniesiony z tej jednostki do Wojskowej Komendy Uzupełnień (WKU) w Tomaszowie Mazowieckim. Po studiach, w latach 1976–1978, ukończył aplikację arbitrażową w Okręgowej Komisji Arbitrażowej w Łodzi i zdał egzamin na stanowisko radcy prawnego, a w 1980 – Podyplomowe Studium Prawa Pracy i Prawa Gospodarczego na Uniwersytecie Łódzkim. Niezależnie od tego, pogłębiał swoją wiedzę z zakresu administracji wojskowej poprzez ukończenie kursów specjalistycznych:

w 1986 roku Kurs Przeszkolenia Specjalistycznego Oficerów Wojewódzkich Sztabów Wojskowych (WSzW) i WKU oraz w 1991 roku Kurs Wojskowych Komendantów Uzupelnień.

Po rozpoczęciu pełnienia zawodowej służby wojskowej w terenowym ogniwie administracji wojskowej (WKU), swoje zainteresowania ukierunkował na funkcjonowanie tego komponentu obronności kraju. Z tego względu w 1980 roku wziął udział w konkursie organizowanym przez Sztab Warszawskiego Okręgu Wojskowego, który poświęcony był problematyce działalności WKU, związanej z uzupełnianiem jednostek wojskowych poborowymi. Na konkurs przedstawił opracowanie zatytułowane *Organizacja pracy sekcji poboru w okresie realizacji planu uzupełnienia jednostek wojskowych poborowymi*. Opracowanie to zostało wyróżnione dyplomem przez Szefa Sztabu Warszawskiego Okręgu Wojskowego – gen. bryg. dr. Jana Światowca. W WKU w Tomaszowie Mazowieckim pełnił zawodową służbę wojskową na różnych stanowiskach, aż do funkcji komendanta WKU. W 2001 roku, po 40 latach żołnierskiej służby, przeszedł na zasłużoną emeryturę.

Po zakończeniu zawodowej służby wojskowej i przejściu na emeryturę, w latach 2004–2008, pracował w WKU w Piotrkowie Trybunalskim na stanowisku referenta ds. prawno-administracyjnych. Jednocześnie nie zaniebdywał swoich fascynacji historią wojskowości. Poglębiał swoje zainteresowania historią administracji wojskowej, studiując dostępne mu opracowania oraz materiały źródłowe, mające postać aktów normatywnych regulujących tę problematykę. Szczególny przedmiot jego zainteresowań stanowiła realizacja zadań w zakresie powszechnego obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej przez terenowe ogniwia administracji rządowej i samorządowej oraz rola spełniana w tym procesie przez terenowe ogniwia administracji wojskowej. Były to tematy trudne, mało popularne, ale niezwykle istotne w studiach nad dziejami administracji wojskowej i funkcjonowania mechanizmu służby wojskowej. W związku z tym postanowił poszerzyć nabyte wiadomości z zakresu historii oraz administracji wojskowej w drodze studiów doktoranckich w ówczesnej Filii Akademii Świętokrzyskiej w Piotrkowie Trybunalskim. W czasie studiów doktoranckich uczestniczył w seminariach, prezentując kolejne rozdziały rozprawy doktorskiej. Uczestniczył w podróżach historyczno-wojskowych o charakterze naukowym, zorganizowanych przez uczelnię na Ukrainę, Słowację i Białoruś oraz publikował na łamach periodyków fachowych swoje przemyślenia i wyniki badań naukowych.

Na Wydziale Humanistycznym Akademii Podlaskiej w Siedlcach 17 grudnia 2008 roku obronił rozprawę doktorską nt. *Administrowanie zasobami poborowych przez Wojskowe Komendy Uzupelnień w latach 1975–2005* i uzyskał stopień naukowy doktora nauk humanistycznych w zakresie historii najnowszej. Specjalizował się w historii wojskowości. W jego dorobku znajduje się kilkadziesiąt artykułów z tego zakresu. Jest autorem opracowań książkowych: *Służba wojskowa i praca na rzecz obronności w latach 1918–*

1939 i *Wspomnienia oficera 32. Budziszynskiego Pułku Zmechanizowanego* oraz współautorem opracowań książkowych poświęconych walkom toczonym przez żołnierzy polskich sił zbrojnych w latach 1939–1945 pt. *Bo wolność krzyżami się mierzy. Dzieje oręża polskiego 1039–1945*.

Drugą sferą Jego zainteresowań i pasji było łowiectwo, któremu poświęcił połowę życia. Łowiectwu poświęcił nie tylko godziny spędzone na „ambonie”, ale i działalność naukowo-popularyzatorską. Wziął udział w opracowaniu historii Wojskowego Koła Łowieckiego „Hubal” w Tomaszowie Mazowieckim. Napisał również kilkanaście artykułów popularnych z zakresu łowiectwa, które opublikował w „Braci Łowieckiej”. Podjął się również opracowania zespołowego dziejów parafii świętej Jadwigi Królowej w Tomaszowie Mazowieckim.

Był członkiem Wojskowego Koła Łowieckiego Nr 452 „Hubal” w Tomaszowie Mazowieckim od 1981 roku. W 1984 roku zdał celująco egzamin dla selekcyonerów. Był aktywnym członkiem organów koła – zarządu oraz komisji rewizyjnej: w latach 1989–1994 i 2000–2005 pełnił funkcję sekretarza zarządu, 1985–1986 i 1997–2000 – funkcję członka komisji rewizyjnej. Poczynając od roku 2005, był członkiem zespołu odtwarzającego i redagującego kronikę koła. Rezultatem tego wysiłku jest jego znaczący udział w odtworzeniu dziejów koła od 1954 do 2015 roku. Był również członkiem Polskiego Towarzystwa Historycznego oraz Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Historyków Wojskowości. Życzliwy, serdeczny kolega, zawsze służył radą i pomocą. Pełen pasji naukowej do końca swoich dni pracował nad kolejną rozprawą naukową. Historia wojskowości straciła w Nim wybitnego znawcę problematyki administracji wojskowej.

Za zasługi dla Sił Zbrojnych oraz Polskiego Związku Łowieckiego został odznaczony: Złotym i Srebrnym Krzyżem Zasługi; Złotym, Srebrnym i Brązowym Medalem Siły Zbrojne w Służbie Ojczyzny; Złotym, Srebrnym i Brązowym Medalem Za Zasługi dla Obronności Kraju oraz Srebrnym i Brązowym Medalem Zasługi Łowieckiej.

Zmarł w Kołobrzegu 16 grudnia 2015 roku. Pochowany został na cmentarzu przy ulicy Kościelnej w Pszczółkach koło Gdańska.

Zygmunt Matuszak
Waldemar Komenda

Źródła: Teczka akt personalnych oficera – H. Figury, Archiwum Wojskowej Komendy Uzupelnienia w Tomaszowie Mazowieckim; mowa pogrzebowa – w posiadaniu W. Komendy; H.Z. Figura, *Służba wojskowa i praca na rzecz obronności w latach 1918–1939*, Tomaszów Mazowiecki 2013; idem, *Wspomnienia oficera 32. Budziszynskiego Pułku Zmechanizowanego*, Tomaszów Mazowiecki 2014.